

Tala á 160 ára degnum hjá Oyndarfjarðar kirkju:

Í 160 ár hefur evangelið verið boðað

– Í gleði og sorg hefur fólkið leitað higar fyrri at hoyra, hvat ið Gud vildi tala við tey. Her vórðu byrðar settar av, so farst kundi aftur undir gerandisdagin við góðari samvitsku, segði Hans Jacob Joensen m. a. í talu síni undir háttíðargudstænastuni í Oyndarfjarðar kirkju sunnukvöldið

Tí við hjartanum trúgva vit til rættvís, og við munnum játta vit til frelsu. Tí Skriftn sigur: »Eingin, ið trýr á hann, skal verða til skammar«. Tað er eingin munur á jøðum og grikkum; øll hava tey sama Harra, og hann er nóg ríkur fyrri øll, sum ákalla hann, tí »hvør tann, ið ákallar Harrans navn, skal verða frelstur«.

Men hvussu skulu tey ákalla hann, ið tey ikki trúgva á? Og hvussu skulu tey trúgva á tann, ið tey ikki hava hoyrt um? Og hvussu skulu tey hoyra, um ikki onkur prædika? Og hvussu skulu tey prædika, uttan at onkur verður sendur? Sum skrivað stendur: »Hvussu yndisligt er ikki ljóðið av fótafetum teirra, ið bera góð tíðindi!« Men ikki øll vóru gleðiboðskapinum lýðin; tí Jesaja sigur: »Harri, hvør trúði boðskapi okkara?« Sostatt kemur trúgvín av tí boðskapi, ið hoyrdur verður, og boðskapurin kemur við orði Krists. (Róm. 10,18–17).

Tað er vordið so vanligt at seta vitan upp móti trúgv, at vit ikki longur geva okkum far um, hvussu misvísandi tað í roynd og veru er. Og sjálvsagt er fyrirteytn altíð tann, at trúgvín er tað óvissa, tað sum vit einki vita um, og sum vit tí ikki kunnu líta á. Tann, ið byggi á trúgv, stendur á dandandi grund, tí tryggleiki og vissa eru ongantíð í trúnni.

Trúgvín veitir ikki vissu, men óvissu. Og skalt tú tí kenna teg tryggan, tá mást tú byggja á vitan, tá mást tú byggja á tað, ið tú veist, er haldgott, tí tú kennir tað og hefur roynt tað. Henda fatan kemur eisini til sjónar í vanligari málbering. Serliga týðiliga kemur hetta til sjónar, tá ið sagt verður: hetta er ikki nakað, sum eg haldi, men hetta er nakað, sum eg veit.

Tað er tó rætt at siga, at tað er munur á trúgv og vitan, tí víst er tað tað. Men heldur ikki vitanin røkkur í hvønn krók í mannalívinum, tí eisini hon hefur sínar avmarkingar. Hugsu bara um dagliga lívið saman við øðrum menniskjum. Hvat vita vit veruliga um tey menniskju, sum vit tó líta ein stóran part av lívi og lagnu okkara upp í hendurnar á? Og øll hesi óteljandi svikini og vónbrotni, eru tey ikki besta prógv við um, hvussu lítið vit veruliga kenna medmenniskja okkara og vita, hvat í tí býr, og hvussu langt tað er á botn í menniskjanum? Og hvat hevði verið av samstarvi og samlívi millum menniskju, um vit frammanundan skuldu kent hvønn krók í hjóðan og hin sama, tá ið tað snýr seg um vitan okkara á øðrum økjum. Hana hava vit næstan bara frá øðrum, úr bókum og óbeinleidis ella beinleidis frá øðrum menniskjum. Men hvør

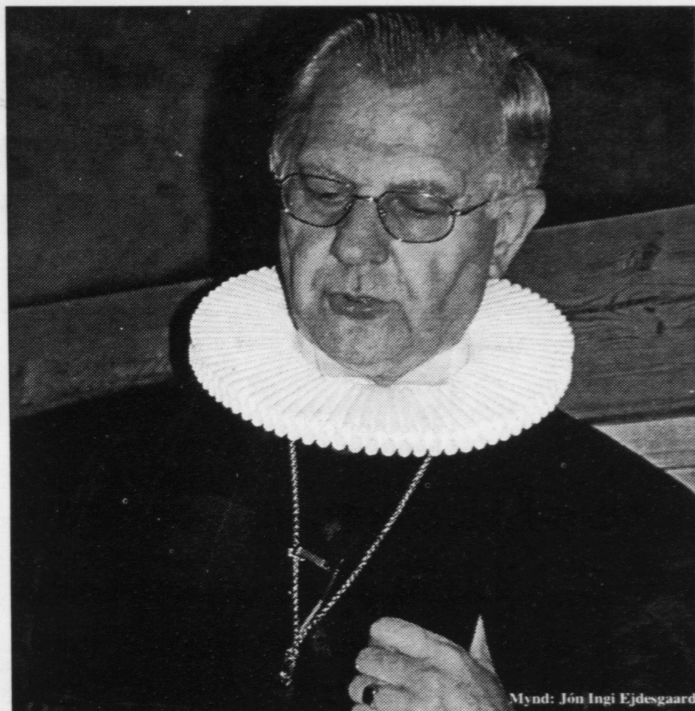
sigur, at tað er rætt, sum í bókunum stendur ella verður sagt okkum av øðrum? Hava vit ikki upplivað, at bæði bókur og menniskju mangan mistóku seg? Ja, sjálvt leksika kunnu geva skeivar upplýsingar, og tann dagur man ongantíð fara at upprenta, tá ordini ikki longur eru sonn: Errare humanum est, tað er menniskjaligt at mistaka seg. Og hvat er so virðið í vitanini?

Tí er sannleikin tann, at meginpartin av lívi okkara liva vit í trúgv, í áliti á persónar og víðurskifti, sum vit mæta í lívi okkara, og sum er ein týðningarmikil partur av tí. Og tá ið saman um kemur hefur trúgvín størri týðning enn vitanin fyrri lívi. Tí er eingin orsök at vitanirða trúnnu og upphveja vitanina. Tann, ið tað ger, avdúkar bara, at hann ikki hefur hugsað nóg nóg um lívið og tey víðurskifti, ið tað skal livast undir. Tí tað er trúgvín, sum er tað berandi í lívi okkara, og uttan trúnnu, hetta ógrundaða og manga svikna álitið, kryplast og fólkar lívið. Og tað liv, sum einans byggir á vitan – so leingi tað varir, verður tað ongantíð annað enn ein kryplastur runnur, sum stúrin bíðar eftir seinasta storminum.

Men sum sagt, er munur á trúgv og vitan. Og hesin munur er so fundamentalur, so avgerandi, at í somu løtu trúgvín gerst vitan, heldur hon uppat at vera trúgv, og í somu løtu vitan gerst trúgv, heldur hon uppat at vera vitan. Í Hebrearabrevinum verður trúgv lýst sum fast áliti á tað, ið vónað verður, sannføring um tað, ið ikki sæst (Hebr. 11,1). Vitan hoyrir hesum heimi og víðurskiftinum her til. Og sum alt her er eisini hon avmarkað og kann ikki fara um hesi mark, uttan at avnokta seg sjálva. Trúgvín hoyrir ikki hesum heimi og víðurskiftinum her til, hóast hon hoyrir mannalívinum til. Hon hoyrir mannalívinum til, men hon er ikki lógð undir tær avmarkingar, sum annars alt í mannalívinum er lagt undir. Sum alt annað hefur hon sínar fyrirteytn, men tær snúgva seg um, hvussu trúgvín verður til, og um tað verður ein sonn ella ein fólks trúgv.

Trúgvín hefur altíð sín uppruna í onkrum øðrum.

Oyndarfjarðar kirkja varð tann 2. september 160 ár

Mynd: Jón Ingi Eidesgaard

Hans Jacob Joensen, bispur í Oyndarfjarðar kirkju sunnukvöldið

Trúgv hefur altíð sína orsök í einum ella øðrum vitnisburði, og hon kemur ongantíð av trúgv. Men tað var júst tað, ið Rudolf Bultmann gjørdi, tá ið hann avmytologiseraði uppreisnina, at hann læt trúnnu koma av trúgv. Uppreisnin skuldi ikki vera, at hin krossfesti og deyði reis úr grøvini, men at lærisveinarnir aftur komu til trúgv á hann, eftir at teir langa frígðjadag høvdu uppgivið hana. Men tá er tað trúgvín hjá lærisveinum, ið ber boðskapin, og ikki boðskapurin ið ber trúnnu. Og sum tað var væntað, fánáði eisini henda prædika burtur, og nú meir enn 40 ár seinni tekur neyvan nakar hana upp á tunguna. Og skararnir av sokallaðum modernaðum menniskjum, ið hon skuldi leiða aftur til kirkju og kristindóm, teir komu ongantíð. Tí antin trýrt tú uppreisnini, ella avnoktar tú hana, aðrir móguleikar eru ikki og hava ongantíð verið.

Tað er henda óbroytliga raðfylgja, ið Paulus staðfestir við orðunum: Men hvussu skulu tey ákalla tann, ið tey ikki trúgva á? Og hvussu skulu tey hoyra, um ikki onkur prædika? ... So statt kemur trúgvín av tí boðskapi, ið hoyrdur verður, og boðskapurin kemur við orði Krists. Soleiðis hongur tað saman; hetta er raðfylgjan, og hon kann ikki broystast, uttan at trúgvín sum kristin trúgv gerst nakað annað enn tað, hon í roynd og veru er. Tann, ið er komin til trúgv, hefur hoyrt nakað, sum hann hefur fingið áliti á. Hann hefur hoyrt ein boðskap og er vordin sannførdur um, at boðskapurin er sannur, og tær hann til reiðar at leggja lív og lagnu til í

áliti á henda boðskap. Men hann eigur ikki aðra trygd enn hana, sum liggur í boðskapinum sjálvum. Hann kann hava áliti á tí, ið har verður sagt honum, hann kann trúgva tí ella vraka tað í vantrúgv.

Kristin trúgv er áliti á Gud, sum Heilagi Andin virkar við orðinum. Hon er, sum Luther segði, tað at vænta sær alt gott frá Gudi. Og samstundis er trúgvín ein frígering frá allari stúran fyrri, hvat ið vit skulu gera, fyrri at fáa lut í Guds lyftum. Gud hefur í Jesu Kristi gjørt alt, ið neyðugt er, fyrri at vit aftur kunnu gerast børn hansra og fáa lut í tí ríki, sum Jesus við lívi, deyða og uppreisn síni hevur vunnið menniskjum. Tað er hetta, ið evangelið treytaleyst lovar okkum. Og okkara svar verður antin við tókk at taka ímóti tí óuppi-bornu gávuni ella í vantrúgv at havna henni.

Men vit kalla eisini nakað at vera í góðari trúgv, og tað merkir, at kanska er tað ikki heilt, sum tað eigur at vera, men tað mást vera á einari leið kortini. Við eitt minningarhald í sambandi við deyða Karl Barth's helt katolski professarin, Hans King eina talu. Hann endaði talu sína við hesum orðum, sum eg fari at loyva mær at endurgeva. Hann segði: »Fyri nógvum árum síðan tosaðu vit báðir um pávan og pæturstænastuna í kirkjunum. Og tá ið hann ikki var samdur við meg, segði eg brosand við hann: Eg haldi tó, at tú ert í góðari trúgv.« So tað heldur tú, svaraði hann álvarsamur. »Sjálvur haldi eg tað ikki. Men einaferð kemur dagurin, tá eg skal fram fyrri Harra mín, og tá komi eg ikki við mínum góðu gerningum, við øllum dogmatikkbólkum mínum í einum leypi á rygginum –

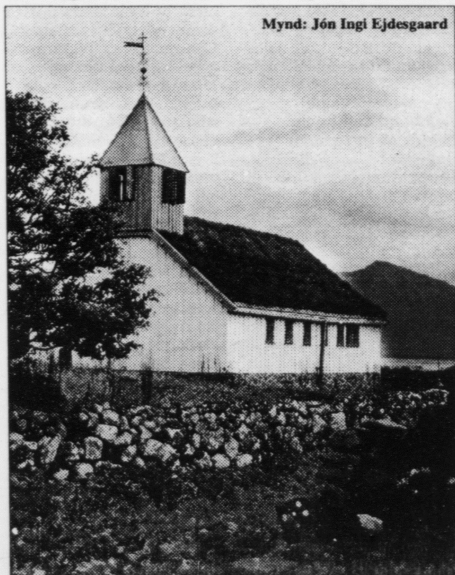
tá høvdu einglarnir flent. Og eg fari heldur ikki at siga, at tað kortini var væl meint, at eg var í góðari trúgv. Men bara hetta eina havi eg tá at siga: Harri, náða meg neyðars syndara!« Og Küng leggur afturat: »Hetta er tann trúgvín, ið øll kristin eru samd um, og tað er okkara vón, at Karl Barth frá Gudi fekk tað, sum hann bað um«.

So fari eg at ynskja fólkinum her hjartaliga til lukku við degnum, nú kirkja tykkara fyllir 160 ár. Í 160 ár hefur nú evangelið verið boðað í hesi kirkju, og í gleði og sorg hefur fólkið leitað higar fyrri at hoyra, hvat ið Gud vildi tala við tey. Her vórðu byrðar settar av, so farst kundi undir aftur gerandisdagin við góðari samvitsku. Og hiðani lýsti á lívsleiðina tann glæman, ið gav vissu fyrri, at á allari lívsferðini eisini teirri seinastu vóru tey í Guds hondum.

Gævi at tit eisini í framtíðini fara at varða um kirkju tykkara og við gleði at leita higar, tá ið klokkan kallar. Tí tað verður tykkum til signingar, lýða tit á, og halda tit fast við tann boðskap, ið kirkjan er sett at bera, og fylgja tit tí vegi gjøgnum lívið, sum Guds orð vísir tykkum. Tí, sum skaldið sigur: »Vinnar eru gøturnar, onnur vikur frá«. Tað finst ein onnur gøta, men hon vikur frá, og hon verður ongum til signingar í longdini. Og tað er ævinliga satt, sum Gud á sinni segði við fólk sitt, og tað er eisini galdandi fólk okkara; »Israel, tú kemur tær í ófrið, tí einans hjá mær er frelsa«.

Gud signi hesa kirkju, og hann signi hesa bygd, fólkið her og alt fólk okkara.

Amen.

Mynd: Jón Ingi Eidesgaard